

Abstrakt

Sexuální násilí a ochrana jeho obětí

Tato rigorózní práce je zaměřena na problematiku sexuálního násilí, respektive na jeho jednotlivé aspekty a na právní úpravu tohoto jevu v České republice.

Co se týče struktury této rigorózní práce, tato je členěna do čtyř hlavních částí. První část pojednává o problematice sexuálního násilí obecně. Jednotlivé kapitoly se věnují definování tohoto pojmu, historickému vývoji tohoto fenoménu a některým formám sexuálního násilí, zahrnujíc tři specifické druhy sexuálního násilí, kterými jsou sexuální násilí páchané na mužích, sexuální násilí páchané mezi mladistvými a na mladistvých a sexuální násilí páchané za užití drog. Druhá část se zabývá charakteristikami pachatelů sexuálního násilí a obsahuje některé typologie, jakož i klasifikace pachatelů sexuálního násilí. Tato část je rovněž věnována vybraným modelům léčby pachatelů sexuálního násilí. Třetí část pojednává o obětech sexuálního násilí, kdy na počátku této části jsou vyvráceny mýty a další mylné představy společnosti o této kategorii obětí. Další jednotlivé kapitoly postupně rozebírají dopady sexuálního násilí na životy obětí, včetně posttraumatické stresové poruchy, dále vybrané strategie a přístupy, jejichž účelem je ochrana obětí sexuálního násilí a pomoc obětem sexuálního násilí, a nakonec problematiku falešných obětí sexuálního násilí. Tato a následující část jsou nejobsáhlejšími ze všech a spolu tvoří jádro rigorózní práce. Čtvrtá část je zaměřena na právní úpravu sexuálního násilí v České republice a její změny. Na začátku této části je popsán vývoj právní úpravy sexuálního násilí v ČR, a to od dob Rakousko-uherské monarchie až po současnost, včetně přijetí novely trestního zákoníku č. 166/2024 Sb. Následují čtyři velmi obsáhlé kapitoly věnované čtyřem trestným činům, jež v důsledku uvedené novely prošly nejzásadnějšími změnami. Jednotlivé kapitoly zahrnují podrobný rozbor skutkových podstat těchto trestných činů včetně jejich změn a jsou doplněny o mé vlastní úvahy nad provedenými změnami. Tato část je zakončena závěrečným shrnutím nové právní úpravy.

Hlavním cílem této rigorózní práce bylo komplexně uchopit problematiku sexuálního násilí, podrobněji rozpracovat jednotlivé aspekty tohoto jevu a poukázat na významné změny v právní úpravě sexuálních deliktů v České republice, k nimž došlo na základě výše uvedené novely. Co se týče nové právní úpravy, český zákonodárce zvolil koncept nekonsensuálního pohlavního styku v podobě konceptu „ne znamená ne“. V důsledku přijetí uvedeného konceptu došlo k velmi významné změně skutkové podstaty trestného činu znásilnění, a dále skutkových podstat trestného činu sexuálního nátlaku a trestného činu pohlavního zneužití. Zároveň byl do trestního zákoníku zakotven nový trestný čin sexuálního útoku. Dílčím cílem této práce bylo

zaujmout vlastní odůvodněný názor k provedeným změnám v právní úpravě a souvisejícím sporným otázkám. V rámci plnění tohoto cíle jsem se tudíž vyjádřila ke změnám skutkových podstat jednotlivých trestných činů, a zaujala jsem stanovisko k problematickému tématu konceptu „ano znamená ano“. Dále jsem se vyjádřila k problematickému a vágnímu názvu trestného činu sexuálního útoku a navrhla přiléhavější název. Zabývala jsem se rovněž diskutabilní otázkou, zda se v důsledku provedených změn nestal trestný čin pohlavního zneužití nadbytečným.

Rigorózní práce reflektuje právní stav ke dni 4. 11. 2024 s tím, že poukazuje na změny právní úpravy, jež budou účinné od 1. 1. 2025.

Klíčová slova

sexuální násilí, oběti sexuálního násilí, právní úprava sexuálního násilí v České republice, trestný čin znásilnění, trestný čin sexuálního útoku, trestný čin sexuálního nátlaku, trestný čin pohlavního zneužití, změny právní úpravy sexuálního násilí v České republice, koncept „ne znamená ne“, pomoc obětem sexuálního násilí, pachatelé sexuálního násilí